

**«Ақмола облысы білім басқармасының
психологиялық қолдау орталығы» КММ**

**Ата-аналарға балалардың жарақаттануының
алдын алу бойынша әдістемелік ұсыныстар**

**Методические рекомендации по профилактике
детского травматизма**

Балалардың жарақат алуының сипаты мен себептері жас ерекшеліктеріне байланысты. Мектеп жасына дейінгі балалардағы жарақаттар көбінесе ересектердің қараусыздығынан болса, мектеп оқушыларында өрескел еркеліктердің, қауіпті ойындардың, заттарды дұрыс ұстамаудың және т.б. жағдайларға байланысты болады. Балалардың жарақаттануы, негізінен, оларға тән қызығушылықпен, еркелікпен, практикалық тәжірибенің жоқтығымен және әртүрлі өмірлік жағдайлардағы қауіпсіздік ережелерін білмеуілеріне байланысты.

Характер и причины детского травматизма имеют возрастную специфику. Если травмы у детей дошкольного возраста чаще всего результат недосмотра взрослых, то у школьников среднего возраста они являются следствием грубых шалостей, опасных игр, неумелого отношения с предметами и т.д. Детский травматизм, в основном, связан со свойственной им любознательностью, шалостью, отсутствием практического опыта и незнанием правил поведения в различных жизненных ситуациях.

Жарақаттың алдын алу жұмыстары оқушылардың жас ерекшеліктеріне қарай сараланып жүргізілуі тиіс. **Бастауыш сынып оқушылары үшін ең бастысы – оқыту, яғни қауіпсіздік шаралары туралы білім жүйесін жеткізу және олардың негізінде саналы мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.** Мүмкіндігінше әртүрлі көрнекі құралдарды пайдалану керек: суреттер, кітаптардағы иллюстрациялар, плакаттар, парақшалар. Бастауыш сынып оқушылары үшін бұл материалдар түсінікті және танымды.

Работу по профилактике травматизма необходимо проводить дифференцированно, в зависимости от возраста учащихся.

Для школьников младшего возраста наиболее важным является **обучение, то есть сообщение системы знаний** о мерах безопасности и **выработка** на их основе **осознанных навыков поведения.** Максимально следует использовать различные наглядные пособия: картинки, иллюстрации в книгах, плакаты, листовки. Для учащихся младших классов эти материалы доходчивы и убедительны.

- Қауіпсіздік ережелердің қажеттілігін іс-жүзінде түсіндіріңіз.

Ережелерді қарапайым тілмен айтыңыз

- Балаңызбен үйде қауіпті қалай тануға болатынын талқылаңыз

Қауіп-қатерді болжай білуге үйретіңіз

- қоңырау жаттығуларын ұйымдастырыңыз қауіпті жағдайларды ойын түрінде жасаңыз

Балаңызға түсіндіруді ойынға айналдырыңыз

Балаңызға сеніңіз, бірақ нақты дағдыларға үйретіңіз

- Ережелерді қайталауды ойын арқылы жүзеге асырыңыз

Орта мектеп жасындағы балалар жарақаттанудың алдын алу туралы ақпаратты толық меңгерген. Алайда, бұл білім көбінесе формалды сипатқа ие, балаларда алынған ақпараттың шындық деген сенімділігі жоқ. Бұл жас тобымен жұмыс істеу кезінде ең бастысы балаларда мүмкін болатын қауіптерге дұрыс көзқарас пен жарақаттанудың алдын алатын мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Орта мектеп жасындағы балалар қазірдің өзінде айтарлықтай тәуелсіз, бірақ әлі де бақылау мен тәлімгерлікке мұқтаж екенін есте ұстаған жөн.

Дети среднего школьного возраста располагают полными знаниями о мерах профилактики травматизма. Однако эти знания зачастую носят формальный характер, у детей нет твердого убеждения в истинности полученных сведений. В работе с этой возрастной группой главное – формирование у детей правильного отношения к возможным опасностям, к правилам поведения, препятствующим получению травм. Важно помнить, что дети среднего школьного возраста уже достаточно самостоятельны, но все еще нуждаются в наблюдении и наставничестве.

ПРОФИЛАКТИКА ДЕТСКОГО БЫТОВОГО ТРАВМАТИЗМА
Памятка для родителей

- Не оставляйте детей без присмотра.
- Учите детей быть самостоятельными.
- Не оставляйте открытыми окна, балконные двери.
- Уберите в недоступные для ребенка места острые предметы, лекарства, средства бытовой химии и т.п.
- Закройте все электророзетки специальными заглушками.
- Не давайте маленьким детям для игры мелкие предметы – бусы, пуговицы, монеты, мозаику.
- Не ставьте в доступных для ребенка местах посуду с горячей жидкостью.
- Не допускайте маленьких детей к источникам открытого огня – газовым плитам, каминам, печам. Старших детей научите пользоваться спичками, зажигать газ на плите.

БЕРЕГИТЕ СЕБЯ И ДЕТЕЙ!

ЦЕНТР
НАУКИ И ТЕХНОЛОГИЙ
И ОБРАЗОВАНИЯ

Научите прогнозировать опасность

Разберите сценарии действий ребенка при замечании опасности

Прививайте навык оценки риска – научите ребенка думать, прежде чем действовать

Контролируйте окружение

Безопасный маршрут;
Контроль социальных сетей;

Осторожность в общественных местах

Постоянный контакт

Регулярно общайтесь;
Техника безопасности как игра;

Разговаривайте о том, как прошел день, что заметили на улице или в школе

Психологический аспект

Без паники;
Объясняйте правила спокойно, чтобы ребенок не воспринимал окружающий мир как источник страха

Формируйте ответственность;
Убедите, что безопасность – это не только забота родителей, но и **ЕГО СОБСТВЕННАЯ ОБЯЗАННОСТЬ**

«САҚ БОЛ» сияқты шексіз ескертулерден тиімді пайда болмайды. Жүйелі түрде не істеу керек, нені істемеу керектігін нақты түсіндіру қажет. Сіз оны неліктен мұны істеу керектігін түсіндіре отырып, бірқатар әрекеттерді жүйелі түрде орындауға үйретуіңіз керек.

**ЕРЕСЕК АДАМДАРДЫҢ АВТОМАТТЫ
ТҮРДЕ ЖАСАЛАТЫН ІС-ӘРЕКЕТТЕРІН
БАЛАҒА ЕГЖЕЙ-ТЕГЖЕЙЛІ ТҮСІНДІРУ
КЕРЕК.**

Ережелерді үнемі еске түсіріп, өзіңіз үлгі
көрсету арқылы

**СІЗ БАЛАҒЫЗҒА ӨЗІН СЕҢІМДІ ЖӘНЕ
ҚАУІПСІЗ СЕЗІНУГЕ КӨМЕК КӨРСЕТЕСІЗ!**

Никакой реальной пользы не будет от бесконечных напоминаний «БУДЬ ОСТОРОЖЕН». Необходимо систематически объяснять, что именно следует делать и чего делать нельзя. Следует научить его последовательно выполнять ряд действий, объясняя, почему необходимо делать именно так.

**ДЕЙСТВИЕ, КОТОРОЕ СОВЕРШАЕТСЯ
ВЗРОСЛЫМИ АВТОМАТИЧЕСКИ, РЕБЕНКУ
НАДО ОБЪЯСНИТЬ ДЕТАЛЬНО.**

Регулярно напоминая о правилах и показывая
собственный пример,

**ВЫ ПОМОГАЕТЕ СВОЕМУ РЕБЕНКУ
ЧУВСТВОВАТЬ СЕБЯ УВЕРЕННО И
БЕЗОПАСНО!**

Безопасность детей –
забота взрослых!

Назарларыңызға рахмет!